

„dát šanci“ a tzv. „možnost“ / Možnost a „šance“ uskutečnění / Možnost a „šance“ uskutečnění

Jsou „skutečnosti“, o kterých nelze prohlásit, že nejsou prostě vůbec ničím, takže o nich možná nemá smysl ani mluvit, ani přemýšlet; jedním typem takových „skutečností“, které jakoby zároveň „jsou“ i „nejsou“, jsou „možnosti“. Možnost, která byla uskutečněna, přestává být možností; „možnost“, která nemůže být uskutečněna, je „neskutečností“, ovšem jen relativní neskutečností, neboť je neskutečná pouze rebus sic stantibus, za daných okolností. A pak tu jsou ještě pseudo-možnosti, které z nějakých (ale určitých) důvodů nemohou být uskutečněny za žádných okolností. A tak se ptáme, za jakých okolností může být nějaká možnost uskutečněna? V čem spočívá to, že takové (určité) možnosti je poskytnuta šance se uskutečnit (resp. být uskutečněna)? Může se nějaká možnost uskutečnit také sama? (Tradičně se pak mluví o tom, že pokud jsou nezbytné okolnosti shromážděny v úplnosti, takže žádná nechyb, možnost se stává skutečností „nutně“.) Anebo musí být vždycky uskutečněna někým (nebo něčím)? A jaký je „ontologický status“ takové možnosti, která dokonce i rebus sic stantibus uskutečněna být může, ale zatím uskutečněna není? Může být taková možnost rozpoznána? Může být vůbec myšlena? Co vlastně znamená myslit něco jako možnost? Není to už první krok k jejímu uskutečnění? Jaká je vlastně funkce myšlení, které se zabývá možnostmi?

(Písek, 130719-2.)